

Családi kedvezmény érvényesítése kiemelten az élettársi kapcsolatokra

2011. február 14. hétfő, 10:45

2011. évtől az egykulcsos arányos jövedelemadóztatás rendszerében a családi kedvezmény adóalap kedvezményként vehető igénybe, amely kedvezmény az ún. összevont jövedelmek adóalapjából érvényesíthető. A kedvezményt a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: szja-törvény) szerinti jogosult az eltartottak számától függően a kedvezményezett eltartottakra érvényesítheti.

Azonban sok esetben problémát okozhat a kedvezmény érvényesítésénél az, hogy eltérően minősülhet a gyermekek kedvezményezett eltartotti megítélése, illetve a kedvezmény megosztása a házastársak, valamint az élettársak esetén.

Egyértelmű a helyzet azon személyek esetében, akik mint házastársak szeretnének élni a családi kedvezménnyel, mivel a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.) 7-8. §-ai és a 12. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a szülővel együtt élő házastárs, aki nem a vérszerinti szülő, nem csak a vérszerinti (saját) gyermekre tekintettel jogosult családi pótlékra, hanem a nem vérszerinti, azaz a házastársa gyermeke után is, mivel ő szerepel a Cst.-ben meghatározott családi pótlékra jogosult személyi körben. Ebből következően ez a házastárs a házastársa gyermeke után is jogosult a családi kedvezmény érvényesítésére, illetve a kedvezmény adóelőleg során történő megosztására is, függetlenül attól, hogy nem számít vérszerinti szülőnek. [szja-törvény 29/A. § (3) bekezdés a) pontja]

Az élet sokszínűsége miatt viszont számos esetben gondot okozhat a családi kedvezmény érvényesítése, megosztása az élettársaknál a vérszerinti illetve a közös gyermekek miatt. Itt mindenekelőtt azt kell kihangsúlyozni, hogy a Cst. előbbieken már hivatkozott bekezdései alapján az **élettárs nem jogosult családi pótlékra** a vele egy háztartásban élő élettársának gyermeke(i) után függetlenül attól, hogy ténylegesen egy háztartásban él az élettársával és annak gyermekeivel. Ezért ezen élettárs az élettársának gyermekei után a szja-törvény 29/A. § (3) bekezdés a) pontja alapján a családi adókedvezmény érvényesítésére sem lesz jogosult, mivel a hivatkozott jogszabályhely értelmében a kedvezmény igénybevételére az a magánszemély jogosult, aki jogosult a családi pótlékra.

(Érdemes ugyanakkor megjegyezni, hogy amennyiben az élettársak közös háztartásban élnek, egyikük sem jogosult a gyermeküket egyedül nevelők magasabb összegű családi pótlékára.)

Tételezzük fel, hogy amikor a szülők élettársak és az anyának kettő, az apának pedig egy saját (vérszerinti) gyermeke van, de nincs közös gyermekük, akkor az anya kettő, az apa pedig egy gyermekkel összefüggésben jogosult a családi pótlékra. Ezáltal a családi kedvezmény igénybevétele szempontjából az anya esetében kettő, az apa esetében pedig egy a kedvezményezett száma, függetlenül attól, hogy a családban nevelt gyermekek száma eléri a hármat. Ezért a szülők gyermekenként havonta csak 62 500 forint (anya 2x62 500 forint, apa 1x62 500 Ft) családi kedvezményre jogosultak. Ha azonban az élettársak egyike nem tudja a családi kedvezményt érvényesíteni, akkor a másik élettárs a nem érvényesített kedvezményt az éves bevallásban igénybe veheti, s náluk a megosztás – közös gyermek hiányában – az adóelőleg-megállapításánál nem lehetséges, azzal csak az éves bevallásban élhetnek.

Abban az esetben viszont, amikor a szülők szintén élettársak és közös háztartásban három kiskorú gyermeket nevelnek, akik közül egyikük az anya, egyikük pedig az apa vérszerinti

gyermeke, és van egy a közös gyermekük is, akkor a családi pótlékra jogosultság a következők szerint alakul: a nem közös gyermekekre tekintettel a vér szerinti szülők, a közös gyermekekre tekintettel - döntésük alapján - vagy az anya vagy az apa jogosult. Figyelemmel arra, hogy a „kapcsolatba hozott” gyermekek esetén a nem vérszerinti szülő nem válik jogosulttá a családi pótlékra, így nála az élettársa gyermekét eltartottként nem lehet figyelembe venni. A közös gyermek mindkét szülőnél kedvezményezett eltartottnak minősül, ezért az élettársaknál személyenként legfeljebb két fő lehet az eltartottak száma. Ebből következően az adóelőlegnél mindegyikük a saját gyermeke után havonta 62 500 forint, a közös gyermek után pedig egyikük vagy döntésük alapján megosztva összesen havonta 62 500 forint lehet a családi kedvezmény. A „hozott” gyermekekre tekintettel év közben nem, de év végén a bevallásban megoszthatják a családi kedvezményt. [szja-törvény 29/B. § (1) bekezdés]

Forrás: APEH